

Z Jarosławem Stawiarskim marszałkiem województwa lubelskiego, rozmawia Radosław Nosek

Marszałek Jarosław Stawiarski wręcza Premierowi Mateuszowi Morawieckiemu Nagrodę Międzynarodowy Sukces w obszarze regionów Trójmorza fot. mat. UMWL Łukasz Frączek

W czerwcu br. w Lublinie odbyła się druga edycja Samorządowego Kongresu Trójmorza. Czy potencjał Trójmorza jest w pełni wykorzystywany? Jakie korzyści płyną dla województwa lubelskiego ze współpracy

gospodarczej regionów Trójmorza?

Ideą przewodnią zrodzonej w 2016 roku koncepcji jest współpraca państw Inicjatywy Trójmorza w szeroko pojętym rozwoju gospodarczym, społecznym i naukowym regionów. Staramy się, aby potencjał Trójmorza był wykorzystywany maksymalnie, dlatego podczas spotkań poruszane są różnorodne tematy: innowacji w gospodarce, w obszarze nauki i biznesu, konkurencyjności i transportu, zacieśniania współpracy międzyregionalnej i transgranicznej, a także możliwości finansowania podejmowanych inicjatyw. Celem tych działań jest skrócenie dystansu rozwojowego w stosunku do pozostałych państw Unii Europejskiej. Dzięki wymianie doświadczeń czy przedyskutowaniu problematycznych kwestii możemy wypracować strategie rozwoju i przyrzeć się problemom bezpośrednio nas dotyczącym z obszaru bezpieczeństwa energetycznego, żywnościowego, zrównoważonego rozwoju czy rozbudowy infrastruktury drogowej.

Podpisanie 29 czerwca 2021 roku Deklaracji Lubelskiej w sprawie utworzenia Sieci Gospodarczej Regionów Trójmorza przez 15 przedstawicieli regionów – do której w tym roku dołączyły 3 kolejne regiony – to podkreślenie naszej współpracy w promowaniu projektów realizowanych w ramach polityk wspólnotowych Unii Europejskiej. Regiony deklarują chęć włączania nowych partnerów, reprezentujących samorządy, instytucje gospodarcze czy środowiska uniwersyteckie.

Podczas tegorocznego spotkania kongresowego skupiliśmy się przede wszystkim na ukazaniu skutków gospodarczych, jakie wywołała inwazja Rosji na Ukrainę. Próbowaliśmy zarysować wyzwania dotyczące obecnej i przyszłej współpracy Inicjatywy Trójmorza z Ukrainą. Dyskutowaliśmy o instrumentach finansowych niezbędnych dla odbudowy tego państwa po zakończeniu działań wojennych. Ponadto zastanawialiśmy się nad kwestią bezpieczeństwa energetycznego, kondycją rynków rolno- -spożywczych oraz zagadnieniami z obszaru transportu – wszystko w kontekście obecnej sytuacji

geopolitycznej.

Z perspektywy naszego województwa kluczowymi tematami była budowa szlaku Via Carpatia oraz podpisanie przez ministrów transportu z Polski i Bułgarii deklaracji transportowej dotyczącej korytarzy „Bałtyk – Morze Czarne/Egejskie” i „Bałkany Zachodnie”.

Równoległe do Kongresu odbywało się Forum Gospodarcze służące poszukiwaniu rozwiązań ułatwiających prowadzenie biznesu za granicą i pogłębianiu kontaktów międzynarodowych. Podczas Forum podpisano list intencyjny powołujący Łęczyński Klaster Energetyczny, który ma być platformą współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju i zapewnić bezpieczeństwo energetyczne w regionie.

Tak szerokie spektrum poruszanych zagadnień jest bez wątpienia ogromną szansą dla województwa lubelskiego na wieloaspektowy rozwój i budowanie wysokiej pozycji w Europie Środkowo-Wschodniej. W ciągu ostatnich 15 lat państwa Trójmorza rozwijały się najdynamiczniej w całej Europie, co podkreślał prezydent Andrzej Duda, otwierając w ubiegłym roku I edycję Kongresu.

Jakie znaczenie dla rozwoju regionu ma ukończony ostatnio odcinek trasy Via Carpatia, leżący na terenie województwa lubelskiego?

Koncepcja podjęcia współpracy europejskiej na nieco zaniedbanej osi północ-południe była podnoszona wiele lat temu już przez śp. prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Oddanie do użytku odcinka Niedzwica-Kraśnik zakończyło budowę całej południowej trasy Via Carpatia w naszym województwie. Łączny koszt budowy dwunastu odcinków S19 w województwach lubelskim i podkarpackim o długości blisko 130 km to ok. 4,5 mld zł, z czego ponad 2,2

Jarosław Stawiarski: Skracamy dystans do pozostałych państw Unii Europejskiej

mld zł pochodzi ze środków unijnych.

W końcu miasta wschodniej Polski, takie jak Kraśnik, Lublin, Janów Lubelski, Stalowa Wola czy Rzeszów, zyskują możliwość rozwoju gospodarczego dzięki poprawie dostępności komunikacyjnej. Dodatkowo mieszkańcy województwa lubelskiego uzyskali szybkie połączenie z autostradą A4, a kierowcy z Podkarpacia – z Warszawą. Warto również podkreślić, że trasa Via Carpatia w kontekście trwającej tuż przy naszej granicy wojny jest elementem wzmacniającym nasze bezpieczeństwo.

Ponad 5 mln zł z funduszy unijnych pozwoli na zaadaptowanie budynku w Zamościu na tymczasowe miejsce pobytu dla uchodźców z Ukrainy fot. mat. UMWL Łukasz Frączek

Jak wojna na Ukrainie wpłynęła na funkcjonowanie regionu, który bezpośrednio graniczy z obwodami ukraińskimi? Na jaką pomoc mogli liczyć przybywający na Lubelszczyznę uchodźcy?

Od pierwszych dni rosyjskiej agresji kierujemy pomoc do osób przybyłych na Lubelszczyznę, jak i do tych, które zostały w ogarniętej wojną Ukrainie. Warto podkreślić, że na terenie województwa lubelskiego pojawiło się ponad 2,3 mln uchodźców. Tysiące osób prywatnych, wiele instytucji pozarządowych oraz organy władzy centralnej i samorządowej zaangażowały się w przyjęcie w ciągu krótkiego czasu licznie przybywających mieszkańców Ukrainy do naszego regionu. Udzielaliśmy pomocy związanej z zapewnieniem transportu, dachu nad głową, edukacji, objęciem opieką zdrowotną, a także znalezieniem pracy.

Nasz samorząd stanął przed koniecznością wyasygnowania znaczącego funduszu na pomoc dla osób dotkniętych skutkami działań wojennych. Łączne środki przeznaczone na pomoc Ukrainie wyniosły prawie 260 mln zł, które udało się nam pozyskać m.in. z funduszy europejskich, PFRON, rezerwy ogólnej, rezerwy Wojewody Lubelskiego, Funduszu Pomocy oraz budżetu województwa.

Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublinie (ROPS) podjął się działań, które miały na celu jak najszybszą integrację społeczną uchodźców z Ukrainy. Dzięki zaangażowaniu ROPS organizowano spotkania i warsztaty, dokonywano zakupu produktów żywnościowych, środków higieny osobistej, opłacano posiłki, a także dokonywano doposażenia miejsca pobytu uchodźców. Ponad 4,7 mln zł wyłożono na realizację usług społecznych oraz wsparcie socjalno-bytowe dla 800 osób. Przekazaliśmy także ponad 5 mln zł z funduszy unijnych na zaadaptowanie budynku po byłej przychodni w Zamościu, w której zostanie utworzone tymczasowe miejsce pobytu dla matek z dziećmi

uciekającymi przed wojną. Dodatkowo w ramach projektu realizowanego przez Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego zapewniliśmy 1800 dorosłym z Ukrainy możliwość podjęcia nauki języka polskiego. Na ten cel do końca sierpnia przyszłego roku wydamy 2,9 mln zł. Tym samym, tylko w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014- 2020, przeznaczaliśmy na pomoc uchodźcom blisko 13 mln zł.

We wrześniu br. w Kazimierzu Dolnym odbyło się posiedzenie Konwentu Marszałków Województw RP w ramach prezydencji Województwa Lubelskiego. Jakie problemy będą poruszane podczas spotkań organizowanych przez samorząd województwa lubelskiego?

Jarosław Stawiarski: Skracamy dystans do pozostałych państw Unii Europejskiej

Pierwsze posiedzenie Konwentu Marszałków Województw RP pod prezydencją województwa lubelskiego w Kazimierzu Dolnym fot. mat. UMWL Łukasz Frączek

Podczas pierwszego posiedzenia Konwentu Marszałków Województw RP w Kazimierzu Dolnym dominującym tematem była trwająca na Ukrainie wojna. Poza dokonaniem bilansu dotychczas podjętych przez samorzady działań zajmowaliśmy się również kwestią instrumentów finansowania i mechanizmów pozyskania dodatkowych środków na wsparcie uchodźców. Sporo miejsca poświęciliśmy tematyce związanej z unijną perspektywą finansową na lata 2021-2027 oraz sprawie negocjacji programów regionalnych z Komisją Europejską.

Jarosław Stawiarski: Skracamy dystans do pozostałych państw Unii Europejskiej

Podczas drugiego posiedzenia Konwentu, zaplanowanego na 7-8 grudnia br., zajmiemy się m.in.: kwestią rozwoju polskiego rolnictwa w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego, systemowym wsparciem produkcji ekologicznej żywności oraz wsparciem rozwoju obszarów wiejskich z funduszy europejskich; perspektywami rozwoju polskiej energetyki oraz rolą regionów w budowaniu bezpieczeństwa energetycznego; będziemy dyskutować nad kwestią zwiększanie udziału OZE w bilansie krajowej produkcji energii i wykorzystywaniem paliw zdekarbonizowanych. Nie zabraknie z pewnością omówienia wyzwań, jakie wiążą się z transformacją branży ciepłowniczej w regionach z uwzględnieniem obecnej sytuacji na rynkach energii i paliw.

Jestem przekonany, że będzie to czas owocnych spotkań i ciekawych dyskusji.